

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

§. 13. Quomodo impatientes juvandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

quam fidelis tutor, novit omnibus optimè prospicere. 4. Filiorum est Deus magis pater, quam homo: qui ideo paternam providentiam de eis habebit. 5. Iter agentibus omnis sarcina impedimento est, ideoque abjiciendus affectus, & inutilis sollicitudo temporalium, quæ hominem gravare possunt ad Deum profecturum. 6. Omnia temporalia non donata sunt nobis, sed concessa, ut per ea, tanquam per instrumentum, ad finem creationis nostræ, quæ est visio beatifica Dei, contendamus. Si cælum acquirimus, quare doleamus si instrumenta amittimus? Afferi possunt exempla, in primis Christi Domini, qui nudus in cruce mortuus est; Postea sanctorum, qui ut exuti terrenis affectibus morerentur, monasteria & eremos ingressi sunt, temporalia omnia relinquentes.

§. 13.

Quomodo impatientes juvandi.

Impatientes infirmi sedari & refrænari possunt, si cogitent quod impatientia non sublevari, sed auget malum, imò minus patitur qui voluntariè malum amplectitur. 2. Impatientia tollit meritum patientiæ; & imprudenter facit, qui non facit de necessitate virtutem, ut patiat cum merito id ipsum, quod sine merito aliàs pati cogitur. 3. à Deo Patre venit omne malum, qui quem diligit castigat, flagellatque omnem filium quem recipit. 4. Infirmitas punitio peccati est: fatius autem hic uratur, hic fecerit Deus ut in æternum parcat; imò unius horulæ dolor, cum patientia hic toleratus, plus meretur quam dolores plurium forte mensium in purgatorio. 5. Licet Deus affligat sæpe hominem, cum ipso tamen est in tribulatione, faciens cum tentatione proventum. 6. Mittantur afflictiones, ut virtus patientiæ, humilitatis, fidei, spei & charitatis probetur, & crescat cum patientia meritum. Huc referantur exempla Iob, Tobie, David, SS. Martyrum, & præsertim Christi crucifixi.

§. 14.

Quomodo qui mentis impotes esse putamur.

Si jam mentem amisisse videtur ad quem accessit Sacerdos, 1. interroget adstantes, an infirmus Sacramenta sumplerit, resque suas disposuerit. 2. Si nihil horum, variis modis compelleret ægrotum ut eum excitet, 3. qui signum emisit explicet ei periculum, in quo versatur: interrogando an confiteri & alia Sacramenta accipere cupiat. 4. Si annuit, audiat eum; si loqui nequit, examinet eum de quibusdam peccatis probabiliter commissis, & ut nutu respondeat hortetur, brevissime

singula percurrando. 5. Si tempus fert, quærat an aliena habeat, quæ restitui velit: quo annuente vocentur hæredes, aut testes, quibus præsentibus explicetur eis mens infirmi, eodem signis respondente. 6. idem fiat circa restitutionem famæ, compositionem pacis, &c. omnibus expeditis quantum per tempus & conditionem infirmi licuit, detur ei absolutio à censuris, & peccatis etiam reservatis, &c. Moneri quoque potest de testamento saltem nuncupativo, præsentibus duobus aut tribus testibus, ore tenus signis, aut nutibus conficiendo vel corrigendo. 9. Item de Sacramentis Eucharistiæ (si sumptionem nihil impediatur) & extremæ unctionis per eum accipiendis: suggeri subinde queunt jaculatoriæ quædam precatiunculæ ad Christum D. ad B. Virginem: quibus animam suam commendet Deo, peccata deplorat, contritionem excitet, fidem Catholicam protestetur.

Quod si ulum rationis amisit, sed prius Sacramenta petiit verbis, aut signis (ut puta manus elevando, pectus tundendo) licet magnus fuerit peccator, præsumitur contritus: & potest ei dari absolutio. In summa, prout variè affectus esse potest infirmus, ita variè paratus esse debet parochus, sive omnia simul necessaria adhibenda sint, sive aliqua tantum supplenda, sive imperfecta quædam & defectuosa corrigenda, in quibus id potissimum observabit, ut ubi periculum in mora est, semper quæ magis ad necessitatem salutis spectant, prius pertractet.

§. 15.

Quomodo juvetur, qui lethaliter vulneratus est?

Similiter fiat cum lethaliter vulnerato, vel alio qui usum rationis quidem habet, sed ad breve tempus. Illi enim 1. persuadenda est confessio, saltem eorum, quæ conscientiam illius magis gravant. 2. Remissio offensæ. 3. Contritio. 4. Si tempus suppetit, Eucharistia & Extrema unctio. 5. Dum hæc parantur, videri posset de testamento, de casibus restitutionis: eaque pariter ordinari coram hæredibus, vel aliis testibus. 6. si non esset solvendo, proponat saltem, quod, si Deus vitam daret, quomodocunque posset, solveret. Quæ cautela ubique observetur. 7. Petat suffragia & orationes piorum locorum &c. Mittat ac dari faciat eleemosynas. 9. Quandoquunque infirmus etiam in media confessione agonizare inciperet, detur ei absolutio ab omnibus censuris & peccatis cuicumque reservatis.

§. 16.

Quomodo, qui confiteri nollit.

Si quis infirmus confiteri nollit, 1. juvetur consanguineorum vel amicorum charitate,